

Huvudman

Ludvika Kommun
info@ludvika.se

Beslut

Datum 2024-09-26

Dnr 2024:5022

Sida 1 (18)

Ärendet

Tillsyn av grundskolan Nyhammars skola i Ludvika kommun.

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Ludvika kommun att senast **den måndag den 13 januari 2025** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande studiehandledning på modersmålet, och att undervisningen ska följa och omfatta kursplanens syfte och centrala innehåll.

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen Ludvika kommun att senast **måndag den 11 augusti 2025** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende att elever ska ges undervisning av legitimerade och behöriga lärare.

De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Ludvika kommun inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Ludvika kommun ska vidta följande åtgärder

Studiehandledning på modersmålet

1. Se till att de elever som bedömts vara i behov av studiehandledning på modersmålet i bulgariska ges sådant stöd och att elevernas behov styr i vilken omfattning studiehandledningen ges. Huvudmannen ska i samband med redovisningen inkomma med en sammanställning över behovet av studiehandledning på modersmålet vid skolenheten. Av sammanställningen ska framgå vilka elever som har behov av studiehandledning på modersmålet, vilka språk som behoven avser och hur elevernas behov av studiehandledning på modersmålet tillgodoses. (5 kap. 4 § skolförordningen [2011:185])

Elever ges undervisning av legitimerade och behöriga lärare

1. Se till att undervisningen i ämnena geografi, biologi, kemi, fysik, historia, samhällskunskap, engelska, religionskunskap, teknik, svenska som andraspråk, matematik och bild bedrivs av legitimerade och behöriga lärare om lärarna inte omfattas av något av undantagen från dessa krav. Huvudmannen ska inkomma med annonser från samtliga rekryteringsförsök som genomförts under perioden 1 oktober 2024 till och med 8 augusti 2025. För det fall huvudmannen avser att för undervisningen använda lärare utan legitimation och/eller rätt behörighet, inkom med en motivering till varför aktuella lärare är lämpliga att bedriva undervisningen och i så stor utsträckning som möjligt har en utbildning som motsvarar den utbildning som är behörighetsgivande. Inkom även med underlag som styrker deras erfarenhet och utbildningsbakgrund. (2 kap. 13 och 17–18 §§ skollagen).

Undervisningen ska följa och omfatta kursplanens syfte och centrala innehåll

1. Se till att elever i årskurs 4–6 i enlighet med kursplanens centrala innehåll för idrott och hälsa ges undervisning i simning. Huvudmannen ska i samband med redovisningen inkomma med en för när och hur simundervisning genomförts i årskurs 4–6.

Anmärkning

Skolinspektionen tilldelar med stöd av 26 kap. 11 § skollagen (2010:800) ange huvudmannens namn en anmärkning avseende brister rörande skriftliga rutiner för hanteringen av omhändertagande av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning. Ludvika kommun ska senast den **måndag den 13 januari 2025** vidta de åtgärder som huvudmannen bedömer är nödvändiga för att avhjälpa påtalad brist. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Beslutet om anmärkning får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i de delar det avser extra anpassningar, anmälan och utredning av särskilt stöd, anmälan av kränkande behandling, extra studietid samt kunskapsområdet sexualitet, samtycke och relationer samt kunskaper om hedersrelaterat våld och förtryck behandlas återkommande i utbildningen.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 23069, 104 35 Stockholm. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr 2024:5022) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har utifrån myndighetens risk- och väsentlighetsanalys hösten 2024 inlett en tillsyn av Nyhammars skola i Ludvika kommun.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Nyhammars skola följer gällande bestämmelser om studiehandledning på modersmålet, att elever ges undervisning av legitimerade och behöriga lärare, skriftliga rutiner för hanteringen av omhändertagande av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning, att undervisningen ska följa och omfatta kursplanens syfte och centrala innehåll, extra anpassningar, anmälan och utredning av särskilt stöd, anmälan av kränkande behandling, extra studietid samt kunskapsområdet sexualitet, samtycke och relationer samt kunskaper om hedersrelaterat våld och förtryck behandlas återkommande i utbildningen.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med elever, lärare, personal i elevhälsan och rektorn samt lektionsobservationer mellan den 27 augusti 2024 och 29 augusti 2024. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bl.a. betygskatalogen för höstterminen 2023 och vårterminen 2024, plan mot kränkande behandling, klassscheman, lärarscheman, systematiskt kvalitetsarbete, åtgärdsprogram och lärarlegitimationer. Huvudmannen har yttrat sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Föreläggande

Studiehandledning på modersmålet

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av dokumentstudier och intervjuer med lärare, elevhälsan och rektorn framkommer att det finns två elever på skolan som behöver studiehandledning på modersmålet i bulgariska men som inte erbjuds det.

Lärare, elevhälsan och rektorn uppger vid intervjuer att skolan ansökt om att få studiehandledning på modersmålet till de båda eleverna hos huvudmannens centrala enhet som tillhandahåller studiehandledare på modersmålet till kommunens skolor. Eleverna har nekats studiehandledning på modersmålet av den centrala enheten med motivering att det inte finns någon studiehandledare som talar det språket anställd samt att det finns för få elever i kommunen som behöver studiehandledning på modersmålet i det språket.

Huvudmannen inkom med en skriftlig komplettering till Skolinspektionen den 23 september 2024. Huvudmannen uppger i den skriftliga kompletteringen att någon beställning från Nyhammars skola av studiehandledning i bulgariska inför läsåret 2024–2025 inte gjorts.

Rättslig reglering

En elev ska få studiehandledning på sitt modersmål, om eleven behöver det. Studiehandledning får ges i interaktiv form med informations- och kommunikationsteknik där eleven och studiehandledaren är åtskilda i rum men inte i tid, om det inte finns någon lämplig person inom skolenheten som kan ge studiehandledning och huvudmannen trots upprepade ansträngningar inte har lyckats anställa en sådan. (5 kap. 4 § skolförordningen)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i skolans arbete med att ge elever, som är i behov av det, studiehandledning på modersmålet. Utredningen visar att det finns elever på skolan som inte får någon studiehandledning på modersmålet alls, trots att de har behov av det.

Studiehandledning på modersmålet är en rättighet för en elev som behöver det. För den enskilda eleven kan studiehandledning på modersmålet göra det möjligt för denne att uppfylla de betygskriterier eller de kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas i ett eller flera ämnen även om eleven inte klarar att följa undervisningen på svenska. Att samtliga

elever med rätt till studiehandledning på modersmålet inte fått sitt behov tillgodosett är således en brist. Skolinspektionen bedömer därför att huvudmannen inte uppfyller författningarnas krav på att ge studiehandledning på modersmålet till de elever som behöver det.

Elever ges undervisning av legitimerade och behöriga lärare.

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av dokumentstudier samt intervjuer med lärare och rektor framgår att elever under höstterminen 2024 ges undervisning av lärare som har lärarlegitimation men som saknar behörighet att undervisa i följande ämnen och årskurser:

- Årskurs 4–6 i geografi, biologi, kemi och fysik
- Årskurs 4 och 6 i historia, samhällskunskap och idrott och hälsa
- Årskurs 4–5 i engelska
- Årskurs 5 och 6 i religionskunskap
- Årskurs 5 i teknik och svenska som andra språk
- Årskurs 4 i matematik

Av dokumentstudier samt intervjuer med lärare och rektor framgår att elever under höstterminen 2024 ges undervisning av lärare som saknar lärarlegitimation i följande ämnen och årskurser:

- Årskurs 1–6 i bild
- Årskurs 1–6 i musik
- Årskurs 5 i idrott och hälsa

Undervisningen i geografi, biologi, kemi och fysik

Av dokumentstudier och intervjuer med lärare och rektor framgår att undervisningen i geografi, biologi, kemi och fysik för årskurs 1–3 bedrivs av lärare som har lärarlegitimation och behörighet att undervisa de årskurserna i ämnena. Avseende årskurs 4–6 bedrivs undervisningen i geografi, biologi, kemi och fysik av lärare som har lärarlegitimation men som saknar behörighet att undervisa i de årskurserna och ämnena.

Av dokumentstudier framgår vidare att det finns en lärare på skolan som är behöriga att undervisa årskurs 4–6 i ämnena geografi, biologi, kemi och fysik. Rektorn uppger vid intervju att anledningen till att den läraren inte bedriver undervisningen i de aktuella ämnena i stället för de lärare som saknar behörighet är att lärarens undervisningstid inte räcker till för att täcka alla klassers behov varvid rektorn behövt göra en prioritering av vilka ämnen och årskurser som läraren ska undervisa i.

Undervisningen i samhällskunskap och historia

Av dokumentstudier och intervjuer med lärare och rektorn framgår att undervisningen i samhällskunskap och historia i årskurs 1–3, samt årskurs 5 bedrivs av lärare som har lärarlegitimation och behörighet att undervisa de årskurserna i ämnena. Avseende årskurs 4 och 6 bedrivs undervisningen i samhällskunskap och historia av lärare som har lärarlegitimation men som saknar behörighet att undervisa i de årskurserna och ämnena.

Av dokumentstudier framgår att det finns två lärare på skolan som är behöriga att undervisa årskurs 4 och 6 i ämnena samhällskunskap och historia. Rektorn uppger vid intervjun att anledningen till att de lärarna inte bedriver undervisningen i de aktuella ämnena i stället för de lärare som saknar behörighet är att den ena läraren har fullt i sin tjänstefördelning varvid rektorn behövt göra en prioritering av vilka ämnen som läraren ska undervisa i. Vad gäller den andra läraren har rektorn valt att klassläraren i första hand ska undervisa i sin egen klass. Detta utifrån klassens behov av trygghet och kontinuitet i undervisningen.

Undervisningen i idrott och hälsa

Av dokumentstudier och intervjuer med lärare och rektorn framgår att undervisningen i idrott och hälsa i samtliga årskurser bedrivs av lärare som inte är behöriga att undervisa i ämnet. Lärarna som undervisar i årskurs 1–4 samt 6 har dock lärarlegitimation, men inte läraren som undervisar årskurs 5 i idrott och hälsa.

Av dokumentstudier framgår att det finns en lärare på skolan som är behörig att undervisa samtliga årskurser i ämnet. Rektorn uppger vid intervju att anledningen till att den läraren inte bedriver undervisningen i det aktuella ämnet i stället för de lärare som saknar behörighet är att den läraren är den enda utbildade fritidspedagogen på skolan varvid rektorn prioriterat att läraren ska ansvara för fritidshemmet.

Undervisningen i engelska

Av dokumentstudier och intervjuer med lärare och rektorn framgår att undervisningen i engelska för årskurs 1–3 samt 6 bedrivs av lärare som har lärarlegitimation och behörighet att undervisa de årskurserna i ämnena. Avseende årskurs 4–5 bedrivs undervisningen i engelska av lärare som har lärarlegitimation men som saknar behörighet att undervisa i de årskurserna och ämnet.

Av dokumentstudier framgår att det finns en lärare på skolan som är behörig att undervisa årskurs 4–5 i ämnet. Rektorn uppger vid intervju att anledningen till att den läraren inte bedriver undervisningen i det aktuella ämnet i stället för de lärare som saknar behörighet är att den lärarens undervisningstid inte räcker till för att täcka alla klassers behov varvid

rektorn behövt göra en prioritering av vilka ämnen och årskurser som läraren ska undervisa i. Rektorn hade fått information om att den klasslärare till mellanstadiet som anställdes under vårterminen hade behörighet att undervisa årskurs 4-6 i engelska vilket sedan visade sig inte stämma.

Undervisningen i religionskunskap

Av dokumentstudier och intervjuer med lärare och rektorn framgår att undervisningen i religionskunskap för årskurs 1-3 samt 4 bedrivs av lärare som har lärarlegitimation och behörighet att undervisa de årskurserna i ämnena. Avseende årskurs 5-6 bedrivs undervisningen i religionskunskap av lärare som har lärarlegitimation men som saknar behörighet att undervisa i de årskurserna och ämnet.

Av dokumentstudier framgår att det finns två lärare på skolan som är behöriga att undervisa årskurs 5 och 6 i ämnet. Rektorn uppger vid intervju att anledningen till att de lärarna inte bedriver undervisningen i de aktuella ämnena i stället för de lärare som saknar behörighet är att den ena läraren har fullt i sin tjänstefördelning varvid rektorn behövt göra en prioritering av vilka ämnen som läraren ska undervisa i. Vad gäller den andra läraren har rektorn valt att klassläraren i första hand ska undervisa sin egen klass utifrån klassens behov av trygghet och kontinuitet i undervisningen och inte olika klasser utifrån sin behörighet.

Undervisningen i svenska som andraspråk

Av dokumentstudier och intervjuer med lärare och rektorn framgår att undervisningen i svenska som andraspråk för samtliga årskurser på skolan bedrivs av en lärare som har lärarlegitimation och behörighet att undervisa i svenska som andraspråk upp till årskurs 3. Det finns ingen lärare anställd vid skolan som har behörighet för undervisning i svenska som andraspråk i årskurs 4-6. Vid tidpunkten för Skolinspektionens skolbesök fanns elever i årskurs 5 på mellanstadiet som gavs undervisning i svenska som andraspråk men inte i årskurs 4 eller 6.

Undervisningen i teknik

Av dokumentstudier och intervjuer med lärare och rektorn framgår att undervisningen i teknik i årskurs 1-4 samt 6 bedrivs av en lärare som har lärarlegitimation och behörighet att undervisa i årskurs 1-6 i ämnet. Avseende årskurs 5 bedrivs undervisningen i teknik av lärare som har lärarlegitimation men som saknar behörighet att undervisa i ämnet. Rektorn uppger vid intervjun att anledningen till att den behöriga läraren inte undervisar samtliga årskurser i teknik på skolan är att lärarens undervisningstid inte räcker till för undervisning i samtliga årskurser.

Undervisningen i matematik

Av dokumentstudier och intervjuer med lärare och rektorn framgår att undervisningen i matematik i årskurs 1–3 samt 5–6 bedrivs av lärare som har lärarlegitimation och behörighet att undervisa i de årskurserna i ämnet. Avseende årskurs 4 bedrivs undervisningen i matematik av en lärare som har lärarlegitimation men som saknar behörighet att undervisa i ämnet.

Av dokumentstudier framgår att det finns en lärare på skolan som är behörig att undervisa årskurs 4 i ämnet. Rektorn uppger vid intervju att anledningen till att den läraren inte bedriver undervisningen i det aktuella ämnet i stället för den lärare som saknar behörighet är att lärarens undervisningstid inte räcker till för att täcka alla klassers behov varvid rektorn behövt göra en prioritering av vilka ämnen och årskurser som läraren ska undervisa i.

Undervisningen i bild och musik

Av dokumentstudier och intervjuer med lärare och rektorn framgår att undervisningen i bild och musik i årskurs 1–6 bedrivs av en lärare som saknar lärarlegitimation och behörighet att undervisa i de årskurserna i ämnen. Samtliga klasser har musik på schemat under höstterminen 2024 och bild under vårterminen 2024. Rektorn uppger vid intervjun att den lärare som undervisar i musik under höstterminen även kommer att undervisa samtliga elever i ämnet bild under vårterminen 2025.

Av dokumentstudier framgår att det finns två lärare på skolan som är behöriga att undervisa årskurs 1–6 i bild. Rektorn uppger vid intervjun att anledningen till att de lärarna inte bedriver undervisningen i de aktuella ämnena i stället för den lärare som saknar lärarlegitimation är att lärarnas undervisningstid inte räcker till för att täcka alla klassers behov varvid rektorn behövt göra en prioritering av vilka ämnen och årskurser som lärarna ska undervisa i.

Rekryteringsförsök och om det finns andra lärare att tillgå inom huvudmannens organisation

Skolinspektionen har tagit del av och granskat annonserna av Nyhammars skolas samtliga rekryteringsförsök av behöriga lärare som genomförts under läsåret 2023-2024. Av annonserna framgår att skolan både till vårterminen och höstterminen 2024 annonserat efter en behörig lärare i musik. I annonsen står att det är meriterande, men inte ett krav att läraren också har behörighet att undervisa i ämnet bild. Inför höstterminen 2024 gjordes även rekryteringsförsök efter en behörig lärare i idrott och hälsa. I januari 2024 annonserade skolan även efter en grundskollärare med inriktning 4–6. I annonsen anges inte som krav att läraren ska ha några specifika behörigheter i något ämne.

Rektorn uppger vid intervju att det inte gjorts några rekryteringsförsök efter behörig lärare för årskurs 4–6 i geografi, biologi, kemi och fysik, årskurs 4 och 6 i historia och samhällskunskap, årskurs 4–5 i engelska, årskurs 5–6 i religionskunskap, årskurs 5 i teknik och svenska som andraspråk samt årskurs 4 i matematik inför läsåret 2024–2025. Detta då rektorn anser att hen har fullt i sin lärarstab och därmed inte har haft några vakanta tjänster att tillsätta. Samtliga klasser på skolan har undervisning av minst en lärare som har lärarlegitimation.

Skolinspektionen har uppmanat huvudmannen att skriftligt komplettera med uppgifter om huvudmannen har provat om det finns någon behörig och legitimerad personal att tillgå inom huvudmannens organisation för undervisning i ovanstående ämnen och årskurser. I huvudmannens skriftliga svar uppger huvudmannen att kommunen som helhet har låg lärarbehörighet och många medarbetare saknar utbildning och legitimation. Med anledning av detta har man på många av skolenheterna varit tvungen att prioritera i vilka ämnen de legitimerade lärarna ska undervisa.

Rättslig reglering

Endast den som har legitimation som lärare och är behörig för viss undervisning får som huvudregel bedriva undervisningen (2 kap. 13 § skollagen).

Om det inte finns någon att tillgå inom huvudmannens organisation som uppfyller kraven enligt 2 kap. 13 § eller om det finns något annat särskilt skäl med hänsyn till eleverna eller barnen, får en annan lärare bedriva undervisningen. En sådan lärare ska vara lämplig att bedriva undervisningen, och i så stor utsträckning som möjligt ha en utbildning som motsvarar den utbildning som är behörighetsgivande. Enligt bestämmelsens andra stycke får en sådan person bedriva undervisning under högst ett år i sänder. (2 kap. 18 § första stycket skollagen)

Om det saknas en lärare med legitimation och rätt behörighet inom organisationen kan huvudmannen låta en annan lärare bedriva undervisningen, under förutsättning att denna person har tillräcklig kompetens och är lämplig för det. Finns det ingen sådan person inom huvudmannens organisation bör huvudmannen göra ansträngningar för att rekrytera en legitimerad och behörig lärare. Visar det sig sedan saknas sökande med legitimation och rätt behörighet får en annan lärare tillfälligt bedriva undervisningen. (Prop. 2010/11:20 s. 84 f.)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att Ludvika kommun inte uppfyller författningarnas krav vad gäller att bara den som har legitimation och

behörighet får bedriva undervisningen om inte någon undantagsregel är uppfylld.

Av utredningen framgår att undervisningen i vissa ämnen i stor utsträckning bedrivs av lärare som inte är behöriga för de ämnen de undervisar i. Detta gäller följande ämnen: geografi, biologi, kemi, fysik, historia, samhällskunskap, engelska, religionskunskap, teknik, svenska som andraspråk, matematik, idrott och hälsa, musik och bild. Huvudmannen har inför läsåret 2024-2025 inte gjort några försök att rekrytera behöriga lärare till ämnena geografi, biologi, kemi, fysik, historia, samhällskunskap, engelska, religionskunskap, teknik, svenska som andraspråk och bild. Detta är en brist då en huvudman kontinuerligt behöver göra ansträngningar för att rekrytera legitimerade och behöriga lärare.

Gällande de inlämnade annonserna från huvudmannen konstaterar Skolinspektionen även att det i annonsen till vårterminen 2024 avseende en lärare med lärarlegitimation och inriktning årskurs 4–6 inte anges vilka ämnen som läraren ska ha behörighet i. Annonsen bedöms därmed inte som tillräcklig för att visa på pågående rekryteringsförsök i de ämnen som eleverna på mellanstadiet ges undervisning av obehöriga lärare i.

Skolinspektionen bedömer i detta avseende att det inte föreligger några brister gällande undervisningen i ämnena musik och idrott och hälsa. Denna bedömning görs mot bakgrund av att huvudmannen har gjort rekryteringsförsök för att hitta behöriga lärare för ämnena och årskurserna.

Undervisningen ska följa och omfatta kursplanens syfte och centrala innehåll

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Lärare och rektorn uppger vid intervjuer att eleverna i årskurs 4–6 inte erbjuds någon simundervisning i ämnet idrott och hälsa. Simundervisning erbjuds enbart till elever i årskurs 1–3. Rektorn uppger vidare vid intervjun att det är huvudmannen som beslutat om detta. Läraren i idrott och hälsa åker till simhallen med eleverna i årskurs 6 till simhallen vid ett tillfälle för att kontrollera vilka elever som klarar kunskapskravet att kunna simma 200 meter varav 50 meter i ryggläge. De elever som inte klarar kravet ges simundervisning som extra anpassning.

Rättslig reglering

Alla barn och elever i samtliga skolformer och i fritidshemmet ska ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas

så långt som möjligt enligt utbildningens mål. Elever som till följd av en funktionsnedsättning har svårt att uppfylla de olika betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som gäller, ska ges stöd som syftar till att så långt som möjligt motverka funktionsnedsättningens konsekvenser. Elever som lätt uppfyller de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas ska ges ledning och stimulans för att kunna nå längre i sin kunskapsutveckling. (3 kap. 2 § skollagen)

Av kursplanens syfte framgår att undervisningen i ämnet idrott och hälsa ska ge eleverna förutsättningar att utveckla förmåga att agera säkert och förebygga risker i samband med rörelse, friluftsliv och utevistelser samt att simma och hantera nödsituationer på land och i vatten.

I kursplanens centrala innehåll för årskurs 1–3 ingår bland annat rörelser i vatten och vattenvana, att balansera, flyta och simma i mag- och ryggsläge. För årskurs 4–6 ingår simning i mag- och ryggsläge, badvett och säkerhet vid vatten under olika årstider samt hantering av nödsituationer vid vatten med hjälpredskap (Förordning om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet Lgr 22 (SKOLFS 2010:37) 5 Kursplaner)

Skolinspektionens bedömning

Av intervjuer med lärare och rektor framgår att simundervisning inte anordnas för alla elever i årskurs 4–6 på skolan. Ludvika kommun uppfyller därmed inte fullt ut kursplanens syfte och centrala innehåll inom idrott och hälsa. Simning ingår i undervisningstiden för ämnet idrott och hälsa. I och med att timplanerna för grundskolan är stadiindelade samt att det centrala innehållet i kursplanen skiljer mellan låg- och mellanstadiet är det inte tillräckligt att huvudmannen enbart valt att förlägga simundervisning för årskurs 1–3. I simundervisningen ska organiseras så att läraren hinner behandla allt centralt innehåll i kursplanen, innan elevernas kunskaper i momentet simning bedöms.

Av utredningen framgår att simundervisning enbart ges som en extra anpassning för eleven som inte klarar av att simma den sträcka som anges i betygskriterierna för årskurs 6 i idrott och hälsa. Skolinspektionen vill i detta hänseende påminna huvudmannen om att elever som lätt uppfyller de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas ska ges ledning och stimulans för att kunna nå längre i sin kunskapsutveckling.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 §

skollagen). Ludvika kommuns verksamhet vid Nyhammars skola uppfyller inte författningarnas krav vad gäller studiehandledning på modersmålet, att elever ska ges undervisning av legitimerade och behöriga lärare och att undervisningen ska följa och omfatta kursplanens syfte och centrala innehåll. Det finns därför skäl att förelägga ange huvudmannens namn att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Anmärkning

Skriftliga rutiner för hanteringen av omhändertagande av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av dokumentstudier, observationer samt intervjuer med lärare framgår att lärarna samlar in elevernas mobiltelefoner och annan kommunikationsutrustning i början av skoldagen. Utrustningen förvaras sedan i låsta skåp under dagen och skolans personal återlämnar dem vid skoldagens slut. Lärarna uppger vid intervjun att den rutinen inte finns nedskriven någonstans förutom möjligtvis i ett protokoll från ett personalmöte.

Rektorn uppger i en skriftlig komplettering som inkom till Skolinspektionen den 12 september 2024 att skolan inte har någon skriftlig rutin för hanteringen av omhändertagande av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning, men att rektorn har för avsikt att ta fram en sådan. Rektorn inkom med en upprättad rutin för hanteringen av omhändertagande av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning den 16 september 2024. Av rutinen framgår att alla elever ska lämna in sin mobiltelefon eller annan elektronisk kommunikationsutrustning i början av skoldagen och att utrustningen ska återlämnas vid skoldagens slut. Av rutinen framgår vidare hur elevernas elektroniska kommunikationsutrustning ska samlas in och förvaras vid lektioner i idrott och hälsa samt utflykter och studiedagar, men inte hur den ska samlas in och förvaras under övriga lektioner.

Rättslig reglering

Det ska vid en skolenhet finnas skriftliga rutiner för hanteringen av omhändertagande av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning enligt 4 b–4 d §§. Rektorn beslutar om sådana rutiner. (5 kap. 4 e § skollagen)

När ett föremål omhändertas är det skolans ansvar att förvara det på ett säkert sätt tills det lämnas tillbaka. Det krävs goda rutiner för

omhändertagande av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning och säker förvaring av omhändertagna föremål. Av rutinerna bör det bl.a. framgå hur omhändertagandet av utrustningen ska gå till, t.ex. hur föremålen ska förvaras på ett betryggande sätt och hur insamlandet av utrustningen ska ske så att det framgår till vem varje föremål ska återlämnas. Rutinerna bör även omhänderta sådana aspekter som att det inte ska föreligga någon osäkerhet om huruvida ett föremål har omhändertagits eller huruvida det har lämnats tillbaka. (Prop. 2021/22:160 sid 127)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att Ludvika kommun brister i författningarnas krav på att en skola ska ha upprättade rutiner för omhändertagandet av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning. Av skolans framtagna rutin för hanteringen av omhändertagande av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning framgår inte hur utrustningen förvaras på ett betryggande sätt och hur insamlandet av utrustningen ska ske så att det framgår till vem varje föremål ska återlämnas.

Val av ingripande

Skolinspektionen får i stället för att meddela ett föreläggande tilldela en huvudman som står under dess tillsyn en anmärkning vid mindre allvarliga överträdelser av vad som gäller för verksamheten (26 kap. 11 § skollagen). Huvudmannen är då skyldig att inom viss tid åtgärda de brister som föranlett anmärkningen. Ludvika kommuns verksamhet vid Nyhammars skola uppfyller inte författningarnas krav vad gäller skriftliga rutiner för hanteringen av omhändertagande av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning.

Trots bristen avseende skolans skriftliga rutiner för hanteringen av omhändertagande av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning har det inte framkommit annat än att det finns kända rutiner för hur lärarna ska omhänderta, förvara och återlämna elevernas föremål. Dessa rutiner är dock inte dokumenterade i skolans skriftliga skriftliga rutiner.

Mot denna bakgrund bedömer Skolinspektionen bristerna som mindre allvarliga och finner därför skäl att tilldela ange Ludvika kommun en anmärkning.

Områden utan konstaterade brister

Extra anpassningar

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Lärare, elevhälsan och rektorn uppger vid intervjuer att det finns elever i varje klass som är i behov av extra anpassningar. Lärarna uppger att de ger extra anpassningar till de elever som är i behov av det för att uppfylla betygskriterierna eller de kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas. Extra anpassningar utformas både på grupp- och individnivå. Lärarna har tillgång till material för extra anpassningar så som skärmar, hörselkåpor och inläsningstjänst. Lärarna uppger att de har möjlighet att ge elever extra anpassningar i form av enskilda genomgångar samt möjlighet att utföra vissa uppgifter i grupprum i mindre grupp eller enskilt då varje klass bemannas antingen av två lärare eller en lärare och en elevassistent. Lärarna får stöd av skolan speciallärare när de utformar extra anpassningar för enskilda elever.

Rättslig reglering

Om det inom ramen för undervisningen, genom användning av ett nationellt kartläggningsmaterial eller ett nationellt bedömningsstöd, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, och inte annat följer av 3 kap. 7 §, ska eleven skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen. Stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövt. (3 kap. 5 § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Anmälan och utredning av särskilt stöd

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Vid intervjuer med lärare, elevhälsa och rektorn framkommer inte annat än att lärare anmäler de elever som de befarar inte kommer att uppfylla

betygskriterierna eller de kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas trots att eleven getts extra anpassningar. Skolans speciallärare har ett delegerat ansvar att ta emot anmälningar om en elevs eventuella behov av särskilt stöd, starta och genomföra utredningar samt fatta beslut efter genomförd utredning. Lärarna uppger vid intervjun ett antal namngivna elever som de anmält för särskilt stöd till skolans speciallärare. Specialläraren bekräftar vid intervjun att hen tagit emot anmälningar för samtliga namngivna elever och att det har startats en utredning om behov av särskilt stöd för dem.

Rättslig reglering

Om det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen enligt 3 kap 5 §, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövligt. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd. (3 kap. 7 § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Anmälan av kränkande behandling

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Lärarna uppger vid intervjuer att de alltid anmäler till rektorn när en elev ger uttryck för att ha blivit kränkt i en situation. Om en lärare inte omedelbart kan lämna sin anmälan dröjer det som maximalt ett dygn innan anmälan görs. Elevhälsan och rektorn uppger vid intervjuer att de delar bilden av att lärarna alltid anmäler de kränkningar som sker på skolan och som lärarna har kännedom om. Rutinen för anmälan och utredning av kränkande behandling är känd av personalen på skolan och rektorn mottar cirka en anmälan om kränkande behandling per dag i snitt.

Rättslig reglering

En lärare, förskollärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn. En rektor som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden. (6 kap 10 § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Extra studietid**Omständigheter som ligger till grund för bedömningen**

Av dokumentstudier samt intervjuer med elever, lärare, elevhälsan och rektorn framgår att skolan erbjuder 2 timmars extra studietid per vecka till eleverna i årskurs 4–6. Den extra studietiden är uppdelad på tre olika dagar, en hel timme efter skoldagens slut vid ett tillfälle i veckan och en halvtimme före skoldagens början vid två tillfällen i veckan. Samtliga elever har utifrån klassernas schema och skolskjuts möjlighet att nyttja den extra studietiden.

Rättslig reglering

Elever i årskurs 4–9 ska erbjudas att frivilligt delta i undervisning i form av extra studietid. Erbjudandet ska omfatta minst två timmar per vecka. Undervisningen ska anordnas under eller i direkt anslutning till skoldagen vid den skolenhet eleven tillhör.

Extra studietid ska inte räknas in i den minsta totala undervisningstiden enligt 10 kap. 5 §. (10 kap. 5a § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Kunskapsområdet sexualitet, samtycke och relationer samt kunskaper om hedersrelaterat våld och förtryck behandlas återkommande i utbildningen

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Lärarna uppger vid intervjuer att kunskapsområdet sexualitet, samtycke och relationer behandlas återkommande i utbildningen. Klasserna arbetar aktivt med materialet "Stopp! Min kropp!" och återkommande om artiklarna ur Barnkonventionen. Utöver det gör lärarna medvetna val av litteratur, följer nyhetssändningar för barn på samhällskunskapen där nyheter kopplat till kunskapsområdet ofta förekommer. I de fallen tar lärarna upp kunskapsområdet till diskussion efteråt. I årskurs 6 har eleverna ett tema kring sexualitet, samtycke och relationer som sträcker sig över en termin.

Lärarna uppger vidare att det även förekommer att kunskapsområdet hedersrelaterat våld och förtryck behandlas i utbildningen. Kunskapsområdet behandlas även det till viss del i materialet "Stopp! Min kropp!", i de nyhetssändningar klasserna följer och i materialet UMO bris som klasserna på mellanstadiet använder sig av. Lärarna för även samtal med eleverna om att en person inte får bestämma över en annan i en relation även om lärarna kanske inte specifikt använder sig av begreppen förtryck eller hedersrelaterat våld.

Rättslig reglering

Kunskapsområdet sexualitet, samtycke och relationer behandlas återkommande i utbildningen. (Lgr22, 1. Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper)

Skolan ska ansvara för att varje elev efter genomgången grundskola har fått kunskaper om hedersrelaterat våld och förtryck. (Förordning om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet Lgr 22, 2.2 Kunskaper).

Rektorn har ansvaret för skolans resultat och har, inom givna ramar, ett särskilt ansvar för att sexualitet, samtycke och relationer samt kunskaper om hedersrelaterat våld och förtryck, behandlas återkommande i utbildningen. (Lgr 22, 2.8 Rektorns ansvar)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Beslutet är fattat av utredaren Erik Almqvist.

Utredaren Maria Klasson har varit föredragande